

עוֹלָה מְדַבֵּר

פואמה מוזיקלית

בארבע תמונות

מלים: אבנר פרץ

מוסיקה: דניאל עקיבא

מעלה אדומים 1995

עולה ממדבר
פואמה מוסיקלית
בארבע תמונות

ערב: מקושרת מור
לילה: ירח מקורנן
בוקר: עוטה שלמת אור
צהרים: מני גלעד

עולה ממדבר

היצירה הזו נכתבה כמחווה למעלה אדומים, העיר הצעירה במדבר יהודה שהשנה ימלאו עשרים שנה להקמתה, ומוגש כאשכר ליום חגה.

העולה ממדבר היא השירה הזו עצמה. שני עשורים של חיים במעלה אדומים למן ימי הבראשית שלה הן שנים של חיים ההולכים ונבנים תוך שיג ושיח עם המדבר על חליפותיו ותמורותיו. זהו גם מפגש בפרספקטיבה הסטורית רבת עומק. עבור תושבי ירושלים בתקופת המלכות הקדומה, המדבר היה בראש ובראשונה מדבר יהודה. כאן שוטט דוד המלך טרם עלותו לגדולה. זהו המדבר של השולמית משיר השירים, של הנביאים והחוזים. לכן מלאה השירה הזו ארמוזים מקראיים, בזיקה לתורה, לספר שופטים, לישעיהו, לתהילים ולשיר השירים – אך גם לתלמוד (מסכת ראש השנה).

העולה ממדבר היא העיר החוגגת ומקבלת פריסת שלום ממרחקי ארץ ומעומק הזמן. העולה ממדבר היא היפה המצפה לדודה, ודודה הוא גם אחד פלאי שלבואו אנו מחכים מזה דורות והעתיד לעבור פה, לגרש ענני בלהות ולעלות בהר בעוד גלגל החמה חופף עליו בהילו.

אבנר פרץ

תמונה ראשונה

עֶרְב: מְקַטְרֵת מֵר

ערב: מקושרת מור

גולשת למדבר
מקשרת מר ולבונה.
עלמות יקיפוק.
עדר הטורשים
נטש על סביבותיה,
מרבד עיריות מרגלותיה.
מבקשת את דודה.

יורדים צללים אל המדבר
המזה נוגה
בסתר גיאיות.

אם לא תדעי לך, היפה,
אהובך חותר לבוא,
מלבנון
ממעונות אריות
ממרום כשן
דורך עושה דרכו.

יורדים צללים.

על יריעת מדבר
פעמותיו תופפות
פורטות אצבעותיו
על מיתרי אור
נוגות.

גלימת אפל
יעטה.

גוֹנְעִים מִיְתָרִים
בֵּין אֲצָבָעוֹתָיו.
פְּעֻמוֹתָיו עוֹמְמוֹת.

לְבָקֵר
יַעֲלֶה
וְיָבוֹא.

תמונה שניה

לילה: גרם קארנז

לילה: ירח מקורנן

גועים סלעים
על צלע הר
ועדר של טרשים
נטש אפל במורדות.
העיר עולה בלאט מן המדבר.
בבקר? תנפץ אל חומותיה
גל מסמא של אור.
אבל עתה בתשכה
אורב לה בין סלעים
ירח מקורנן
נכון לנגח.

מלטי נפשך, עירי,
הסתירי את פניך
פן המגח יכה בך
יקב את צלעותיך!

כי פתע יבואך
יפל כנפול הרעם;
מבין סלעים יגיח
מלא עברה וזעם.

מלטי נפשך, עירי,
הסתירי את פניך
פן המגח יכה בך
יקב את צלעותיך!

ברחי, מלטי נפשך,
מלטיה מכף קלע;

אַל הַנְקִימִים מְלֻטִיָּה
אַל תּוֹךְ נְקֻוֹת הַסֵּלַע.

מְלֻטִי נִפְשֶׁךָ, עִירִי,
הַסְתִּירִי אֶת פְּנֵיךָ
פֶּן הַמַּגֵּחַ יִכֶּה בְּךָ
יִקַּב אֶת צְלָעוֹתֶיךָ!

-פָּסַעְתִּי לִי בַלְיָלָה לְבִדִּי
וַיִּמְרָעִים אֵין אִישׁ אֶתִּי;
עוֹלָה הָיִיתִי
בְּמַעְלָה אֲדָמִים
וַרְאִיתִיו
שָׁתוּל כְּמוֹ גּוֹשׁ אֲדִיר בְּתוֹךְ הַנּוֹף,
בְּקִשְׁתִּי לְעֶקֶף אוֹתוֹ וְלֹא יָכַלְתִּי.
עָצַמְתִּי אֶת עֵינַי
וַרְאִיתִיו.
הִלְטֵתִי אֶת פְּנֵי בְּשׁוּלֵי הָאֲדָרָת
וַרְאִיתִיו
רְבוּץ בֵּין שְׁנֵי סְלָעִים,
רֹאשׁוֹ דוֹמָה לְשׁוֹר
קַרְנָיו דּוֹמוֹת לְצַבִּי,
טְלָפָיו טְלָפֵי רְאֵם,
זָנָב אֲדִיר מִנְּחַ בֵּין יַרְכּוֹתָיו.
כְּלָבִיא יִזְנַק מִן הַבֶּשֶׂן,
מִלְתַּעוֹתָיו כְּמִלְתַּעוֹת הַכַּפִּיר.
הִצַּצְתִּי בּוֹ,
נִבְהַלְתִּי
וַנְתַּעַתִּי לִי לְאַחֲרָי.

תמונה שלישית

בקר: עוטה שלמת אור

בוקר : עוטה שלמת אור

ראשונים עלינו
ברגלים יחפות.
הכתרנו בגופנו את הקר.
כרביץ הסלעים רבצנו
ממתינים
לבוא היום.
המזת חלילים רחוקה
עלתה וגועה
ושוב עלתה
ממדבר
חרישית כאנשת רוח.
דמומים האזנו
ממתינים
לבוא היום.

והוא בא
עוטה שלמת אור ממזרח
(עינינו גמעו את האור).

איש פורט על גתית
פוסע יחף בשבילי המדבר.
פורט אהבה
מגרש ענני בלהות.

-מי זה בא ממזרח
עוטה שלמת אור?

איש פורט על גתית
דגלו אהבה.
מזדכך האויר לצלילי מיתריו,
גלגל החמה בגבו.

-מי עולה במזרח
ופניו להבים?
מים רבים לא יוכלו
לכבות להקיו.

גלגל החמה
חופף בהלו
על איש פורט
על גתית

דגלו אהבה.

תמונה רביעית

צִהָרִים : מְנִי גִלְעָד

צהרים : מני גלעד

שְׁלוֹשִׁים גְּבָרִים
עוֹטֵי אֶדְרֶת
רוֹכְבִים עַל עֲזָרִים צְחוּרִים
עוֹלִים בְּמַעֲלֵה הַהָר.
מְמָרוּם בְּשָׁן
מְנֵי גֶלְעָד
שְׁלוֹשִׁים גְּבָרִים
יִתְּנוּ קוֹלָם בְּעֹז.
וְעֲלָמוֹת שִׁיר
וּמְצֻלְתִים וְתַפִּים
בְּשַׁעְרֵי הָעִיר.

בְּפֶתַח
וַיִּזְן וְשִׁירִים
הָעִיר, בְּצַהְרֵי הַיּוֹם,
אֶל מְבוֹאָהָ
אֶת הַרוֹכְבִים
תִּכְנֹס.

-מְנֵי גֶלְעָד, מַעֲמֵק הַעֲתִים
מְמָרוּם בְּשָׁן, מִן הַגְּבִים,
מְמַעְרוֹת הַסֵּלַע, הַגְּתִים,
מִנְאוֹת הַדְּשָׁא הַרְחֻבִים-

יִחַדּוּ רֹכְבָנוּ דוֹמָמִים
אֶלֶיךָ לְמַדְבָּר.
עוֹרוֹת אֵילִים מְאָדָּמִים
הִבְאֵנוּ לְךָ אֶשְׁכָּר.

-בְּפֹרֶשׁ יוֹם חַג הַגְּעֵתָם הַרוֹכְבִים
וּבְצַקְלוֹנְכֶם בְּרַפְתִּי שְׁלוֹם,

בוקעים בזמן שבילים ונתיבים
דומם עד בואכם הלום.

ברוכים תקו לי עלמים
פה בנה מדבר
גם אשפרכם, יקרת עמים,
לנוי לי וקדר.